

31 augustus 1961

U 11007/61 - C 46 - P1/PS9.

12 A 10 129/17

Land :

Berlijn.

Onderwerp :

Het luchtverkeer.

GEHEIM

Referenties :

Datum van
waarneming :

Laatste week augustus 1961.

Bron :

Betrouwbaar.

Opmerkingen :

Verzonden aan:

de Minister van Buitenlandse Zaken.

Aan Zijne Excellentie Pfof. Dr. J.E. de QUAY
Minister-President

Plein 1813 no. 4

's-GRAVENHAGE.

GEHEIM

Berlijn

HET LUCHTVERKEER

Zoals bekend is heeft de "Oostduitse regering" verklaard, dat het burgerluchtvaartverkeer naar West-Berlijn slechts in stand gehouden kan worden, nadat hierover een overeenkomst is gesloten met Pankow. Principieel zal de D.D.R. een verdrag tussen West-Berlijn en de D.D.R. over het luchtverkeer van en naar Berlijn voorstellen. Daardoor zal het afsluiten van overeenkomsten met luchtvaartmaatschappijen een aangelegenheid van West-Berlijn blijven. Aan directe onderhandelingen met Westelijke luchtvaartmaatschappijen denkt de Oostduitse regering slechts in noodgevallen. Toch zijn reeds voorbereidingen voor dergelijke onderhandelingen getroffen. De uiteindelijke beslissing of men de ene of de andere weg zal volgen, zal afhankelijk zijn van de politieke ontwikkeling in en om Berlijn.

De Sowjet nota over de luchtcorridor richt zich vooral tegen het misbruiken van het militaire luchtverkeer voor politieke doeleinden.

Alle vooraanstaande politieke figuren van de Bondsrepubliek zowel als de leiders van de koude oorlog tegen Oost-Duitsland worden uitsluitend met Amerikaanse vliegtuigen naar Berlijn vervoerd. Voor het transport van deze lieden, die niet gerechtigd zijn politieke activiteiten in West-Berlijn te verrichten, kunnen de Westelijke mogendheden geen rechtsgronden aanvoeren. Het gaat dus in de allereerste plaats niet om verhindering maar om beperking van het militair luchtvervoer.

Voor het geval de Westelijke mogendheden geen aandacht aan de Sowjet nota besteden, zullen in de eerst komende dagen maatregelen genomen worden tegen het Westelijk geallieerd luchtverkeer. De maatregelen kunnen de volgende zijn:

1. Aan bepaalde vliegtuigen weigeren te vliegen. door de Sowjetrussische vertegenwoordiger van de luchtveiligheidscentrale.
2. Gedwongen landing voor bepaalde toestellen op het gebied van de D.D.R.
3. Militaire actie van Sowjet vliegtuigen die bepaalde toestellen zullen dwingen om te keren.
4. Tijdelijk of definitief verlaten van de luchtveiligheidscentrale door de vertegenwoordiger van de Sowjet-Unie nog voor afsluiting van het vredesverdrag.

Aan Oostduitse zijde gelooft men, dat deze maatregelen, wat overigens betwijfeld moet worden, praktisch zullen leiden tot het stopzetten van het geallieerde luchtverkeer. Mogelijk is dat de burgerluchtvaartmaatschappijen dan het risico niet meer op zich willen nemen naar West-Berlijn te vliegen.

Een S.E.D.-functionaris gaf als zijn overtuiging te kennen, dat deze maatregelen de Westelijke machten niet tot militaire acties aanleiding zullen geven. De bedreiging hiermee zou de Sowjet-Unie in geen geval van haar plannen afhouden.